

EINA SYKĮ SAVAITĖJE

Kaina metams 15 lt., pusmečiui 8 lt., 1 mėn. 1 lt. 50
 Kareiviams per pusę pigiau. Užsteny metams 25 lt.
 Atskiras numeris 30 centų visiems.

Skelbimai: petito eilutė 40 c., prieš tekstą dvigubai.
 Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės Aikštė.

12 (356)

Kaunas, 1926 m. kovo m. 18 - 24 d.

VIII metai.

Vyriausiojo Štabo Raštininkų kuopos eltnis

+
A.A.

VINCAS BAGDONAS

Š. m. kovo m. 12 d. mirė Karo ligoninėje.

Jo motinai, sesutėms ir giminėms reiškiamo kuo giliausios užuojautos.

Vyriausiojo Štabo Raštininkų kuopa.

2. ulanų pulko oklo komandos liktinis vyresnysis puskarininkis

+
A.A.

NAPOLEONAS MAJAUSKAS

po ilgos ir sunkios ligos mirė Š. m. kovo m. 9 d. Karo ligoninėje.

Nuliūdę tėvai, broliai ir giminės.

Pažymėtini įvykiai.

Kovas.

- 14 d. 1926 m. mirė garsi lietuvių rašytoja Sofija Ivanauskaitė-Pšybiliauskienė (Lazdynų Pelėda).
- 18 d. 1919 m. nuo vokiečių kareivio rankos, eidamas garbės sargybą prie „Metropolio“ (dabar „Lietuvos“) viešbučio Kaune, garbingai žuvo kareivis Pranas Eimutis.
- 18 d. 1911 m. mirė lietuvių dailininkas M. Čiurlionis.
- 19 d. 1923 m. arti 150 pėsčių ir 30 raitų lenkų puolė mūsų kariuomenės sargybą ties Paliepių kaimu (netoli Kapčiamiesčio).
- 19 d. 1856 m. gimė lietuvių latvių mokslininkas prof. Volteris.
- 20 d. 1920 m. Mažosios Lietuvos atstovai pareiškė Lietuvos Valstybės Taryboj M. Lietuvos prijungimą prie Did. Lietuvos.
- 21 d. 1361 m. L. D. K. Kęstutis pateko kryžievių nelaisvėn.
- 22 d. 1868 m. gimė didis lietuvių rašytojas Vidas — Storasta.

Prašau pranešti Karo Mokymo Valdybos Švietimo Daliai, kurios kareivių bibliotekos, visai dar neturi „Kario“ komplektų ir užkurtos metus.

Zinios laukiamos iki š. m. balandžio m. 1 d.
 K. M. V. Švietimo Dalis.

1926. III. 15.

2. ulanų pulko oklo komandos liktinis vyr. puskarininkis

+
A.A.

NAPOLEONAS MAJAUSKAS

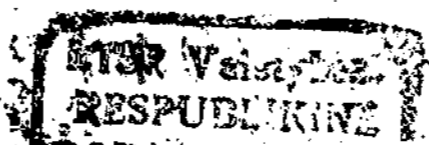
po ilgos ir sunkios ligos mirė Š. m. kovo m. 9 d. Karo ligoninėje.

Tebūnie Tau, Drauge, lengva Lietuvos žemelė.
 Nuliūdę draugai ulanai.

Kame mūsų tvirtovės.

Nė vieno gyvo padaro nerastume pasauly, kuris nenorėtų būti stiprus, sveikas, nenorėtų gyventi — kovoti dėl būvio. O jei ir pasitaiko kai kada prieštaraujančių šiai tiesai atsitikimų, tai jie sudaro išimtį. Jie tik patvirtina jog silpnam ne vieta šiame pasaulyje, kad jis turi užleisti vietą stipriems. Šaudosi, kariasi žmonės ne dėl to, kad jie sveiki, stiprūs būtų buvę, priešingai, panašiai elgiasi tik nuilpnėjusios valios nesveiki žmonės. Jų galima gailėtis, bet ne smerkti.

Reiškia, jei nori gyventi, turi mokėti kovą laimėti, būti drūtu ir stipriu. Ši tiesa liečia visą pasaulį, visiems žmonėms yra privaloma. Ji liečia ir mus. O kadangi mes lietuviai iš visų pusių esame apsupti skaitlingu priešų, labiau, negu kiti, tai mums daugiau turi rūpėti gynimosi, kovos klausimai, negu kitoms. Mes turime labiau už kitus šarvuotis, statyti tvirtoves.

Bet kur? Ir ar išneš mūsų kišenių? O gal ir be jų apsieisime?

Žinoma, tvirtovė tvirtovei nelygi. Štai kad ir rusai. Jie visą vakarų pasienį buvo tvirtovėm apsmagstę, o ar daug iš jų naudos turėjo? Pastarosios jiems visvien karą laimėti nepadėjo. Pirmosios rūsies Kauno citadelė tik trims savaitėms laiko at tolimo Vilniaus žlugimo valandą. O jeigu taip, tai ar bereikalinga našta tos tvirtovės?

Tačiau jei rusai neįstengė savo tvirtovių ginti, tai kasgi vokiečiams padėjo jas nugalėti? Juk vis tik, kad ir Kauno fortai nemenkučiai buvo, tuo tarpu kai rusai juos sveikučius vokiečiams padovanojo?

Žinoma, vokiečiai stipresni buvo, pasakys skaitytojas. Be abejo! Bet iš kur jie tą stiprumą sėmė? Juk rodos ir rusų nemenkų vyrų būta? Aišku, rusus apgalvoti vokiečiams padėjo jų tautos tvirtovė. Kai rusai šios tvirtovės neturėjo, jų nei betonas, nei geležinės tvoros nuo smūgių negalėjo apsaugoti. Reikia, esama ne tik betono — geležies tvirtovių, bet ir dvasios tvirtovių randame pasaulyje. Kurios jų mums reikalingesnės?

Aišku, jei neturint tvirtovės savyje neapsaugoja nuo smūgio nei betonas, nei geležis, tai negali būti ir kalbos apie kitokias, negu dvasios tvirtoves. Kas iš to, jeigu šiandien turėtume 20 tvirtovų, o nenorėtume jų ginti. Reikia, pirmiausia reikia dvasią stiprinti, čia fortus statyti, o jau vėliau galvoti apie kitokias tvirtoves. Nuo kurių gi fortų pradėti dvasios tvirtovę statyti?

Susipratimas tai pirmas turi būti mūsų tvirtovės fortas. Mes turime susiprasti tautiškai. Šiandien daugely atvejų mes esame susijurgę tarpusavy vien kalbos ryšiais, kai esama dar tautinių jausmų, tautinės sąmonės, tautinio nusistatymo varžtų. Ugdykime užtat savyje ir kitiems padėkim ugdyti tautišką susipratimą. Padėkime visiems genčiams tautiškai susiprasti. Bet šio pastarojo dar negana. Reikia dar **kariškai** susiprasti. Pažinti savo priešus, jų siekius, suprasti už ką ir kodėl turime gulditi galvas priešui ir mūsų žemele įžengus. Reikia dar ir **pilietiškai**

būti susipratusiems. Išmokti pilietiškas pareigas tinkamai eiti, pažinti valstybės reikšmę, valdžios darbuotę. Tai darbo kryptis, kurių privalome laikytis, norėdami pirmąjį fortą pastatyti.

Tautos vienybė antrojo tvirtovės forto pamatai. Turime išmokti būti drausmingais ne tik tai kariuomenėje, namie, bet ir dalyvaudami draugijos, kooperatyvo eilėse. Drausmė juk vienybės motina. Jei vienybėje mūsų galybė, tai tik tai drausmėje gali būti vienybė. Žadinkime užtat drausmės sąmonę karyje, mokykime jį elgtis drausmingai, sąžiningai. Mums šiuo atveju daug ko trūksta. Vergovės laikas paliko mums daug blogų palinkimų. Mes papratome kas tik nėra sakoma, daroma žiūrėti skersai: visur urzgimo (savotiškos kritikos) žodį prikišti, kur reikia ar nereikia, kai kitas ką nors sumano padaryti, veikti. Žinoma, tas nenuostabu, mes pripratome viską kritikuoti, ką rusas darė jų niekad neklausėme. Bet dabar kiti laikai atėjo, kitaip reikia ir elgtis. Šia prasme darbas turi būt varomas atkakliai be atvangos. Reikia visais būdais stiprinti vienybę mūsų tarpe, draugiškumą.

Tačiau to viso neužtektu, jei mes tinginiai būtume **Darbštumas**, tai trečias mūsų fortas. Jis gali atstoti turtus, gamtoms krašto gerybes. Nes darbas gali turtą pagaminti. Nėra pamato daryti čia priekaiščius, būk mes mažai dirbame, bet vis tik reikia pabrėžti, kad palyginamai lengvai galėtume daugiau padaryti, negu šiandien padarėme. Vis tik dar mūsų tarpe pasitaiko žmonių, kurie ieško kaip „vremia ubit“ anot rusų (suprask: laiką numarinti panašiai kaip skilvio „kirminėlių“ karčiameje mariname). Tuo tarpu kai darbo Lietuvoj daugiau, negu kur kitur yra. Reikia statyti viską ant kojų, pertvarkyti, reikia dirbti išsijuostus. Todėl neturime snausti. Jei norime turtingi būti, turime mokintis darbštumo.

Susipratimas, vienybė ir darbštumas, tai mūsų tvirtovė. Jei nebūtime susipratę, vienybė e neišmoksime gyventi ir užuot darbus dirbę snausime — ne tik gero nesulauksime, bet ir nė vieno priešo neatremsime.

Jt.

Lietuvos gyvenimas.

— **Selmas.** Kovo m. 9 d. posėdy III ju skaitymu priimtas įstatymo apie valstybinį mokestį nuo nejudamųjų turtų miestuose ir miesteliuose pakeitimas. Trims skaitymais priimtas Valstybės tarnautojų atlyginimo įstatymo pakeitimas ir dviem skaitymais veiksnių Lietuvoje piniginių vienetų pakeitimo litais įstatymo pakeitimas. Šis pakeitimas leidžia kelti ieškinius per dvejus metus nuo šio įstatymo paskepbimo dienos dėl tų skolų, kurių įsisėnėjimo laikas yra išėjęs 1922 m. spalio m. 1 d.

— **Vyriausybės darbai.** *Žemės Ūkio Ministerija* įvairiais žemės ūkio klausimais yra išleidusi per 1919—1925 m. 36 knygas. Šiemet mano išleisti dar arti 15 knygų.

— **Šeips ūkininkus sėkla.** Pasirodo, kad ūkininkai nori gauti pavasario sėjai 45.000 cent. avižų, 13.000 cent. miežių ir 2.000 vasarinių kviečių. Šiems javams pirkti reikės arti pusantro milijono litų. Žemės Ūkio Ministerija sėkloms pirkti per Žemės Banką išduos metams atatinkamą paskolą Lietuvos Ūkininkų Sąjungai ir Žemės Ūkio Koperatyvų Sąjungai, iš kurių galės gauti trukstantieji sėklos ūkininkai.

— **Klaipėdiečiai.** *Registruos naujokus ir atsarginius.* Po š. m. balandžio m. 1 d. Klaipėdos krašte prasidės naujokų ir atsarginių registracija nuo 17 iki

45 metų amžiaus. Šis darbas bus pavestas gubernatoriui Klaipėdoje.

— **Okupuotoji Lietuva.** *Nerimsta lenkų jūge.* Baltvėžio giriose lenkų policija susekė partizanų būrį. Kitą dieną lenkų kariuomenė apsupo girią ir smarkiai susišaudė su partizanis.

— **Mirė vyskupas.** Amerikos Jungt. Valstybėse mirė Vilniaus arcivyskupas Cieplakas. Jo kūnas parvežtas į Vilnių ir kovo 18 d. palaidotas Vilniaus Bazilikoje.

— **Įvairios žinios.** *Mirė rašytoja.* Kovo m. 14 d. mirė Tryškiuose žymi lietuvių rašytoja Sofija Ivanauskaitė-Psybiliauskiėnė. Ji po savo raštais pasirašinėdavo Lazdynų Pelėda.

Palaidota kovo m. 17 d. Tryškių kapinėse.

— **Neištraukė laputė uodegutės.** Lenkai, užėmę lietuvių mišką ties Kyšbala (Podgajū), netoli Kernavos, norėjo tą kalnę nusiplauti ir kaip visada išieiti „avinėliais“ ir pasilikti pagrobtose srityse. Bet šiuo kartu kitaip išėjo. Tautų Sąjungos tarybos pirmininkas pareikalavo iš lenkų raštu, kad jie pasitrauktų iki demarkacijos linijos ir gražintų paimtus nelaisvės lietuvių policininkus. Lenkai, matydami nieko nepesiją, nusileido Tautų Sąjungos reikalavimams ir sutiko atleisti pagrobtą mišką ir paleisti paimtus policininkus.

Sakytus policininkus lenkai Vilniuj įvairiai kankino, marindami badu ir panašiai, kad jie pasirašytų po tokiomis parodomais, kokių nori lenkai.

— *Nemunas su Neriu nurimo.* Kovo m. 11. d. išėjęs Neris pramušė Nemuno ir Neries žiočių užsikimšimą ir išsiliejo į keturias vagas: dvi per Marviankos laukus ir dvi Nemunu. Slabados tiltas nuneštas. Jo vieton dabar statys laikiną pontono tiltą. Kovo m. 14 d. Nemunas ties Kaunu išėjo.

Šiemet potvyniai pridarė milijoninius nuostolius valstybei ir jos gyventojams.

Ministerių Kabinetas paskyrė nukentėjusiems dėl potvynių šelpti Kauno gyventojams 100.000 litų pašalpos.

Jeigu Nemuno kilpa ties Nemajūnais būtų nesulaikiusi ledų, nešamų nuo Gardino, Kaunas būtų susilaukęs dar didesnių potvynių.

Ar galima?

Aš ir nemanau apie tai, kad bet kuris iš mūsų tarpo nebūtų girdėjęs apie įvairias partijas, jei ne iš žmonių lūpų, tai bent per rinkimus į Seimą. Taigi nė nemanau čia aiškinti, kurių esama partijų ir ko jos siekia.

Politika, tai ne kariškių darbas. Politikuojantieji žmonės, dažniausiai yra vienos ar kitos partijos šalininkai. Pamėgę vienus, jie kitos partijos žmonių nepakenčia ir visokiais būdais stengiasi juos žeminti, tyčiotis iš jų. Dėl to atsiranda nesutikimai, kivirčiai. Panašiomis sąlygomis negalima paprasta sutartimi bendrą darbą dirbti, iš vieno veikti.

Kad tokių nesutikimų negalėtų karyuomenėje būti, tai ir kalbėti netenka. Karyuomenėje, priešingai, turi vienybę ir drausmę vyrauti, visi vienas kito laikytis, santaikoje gyventi.

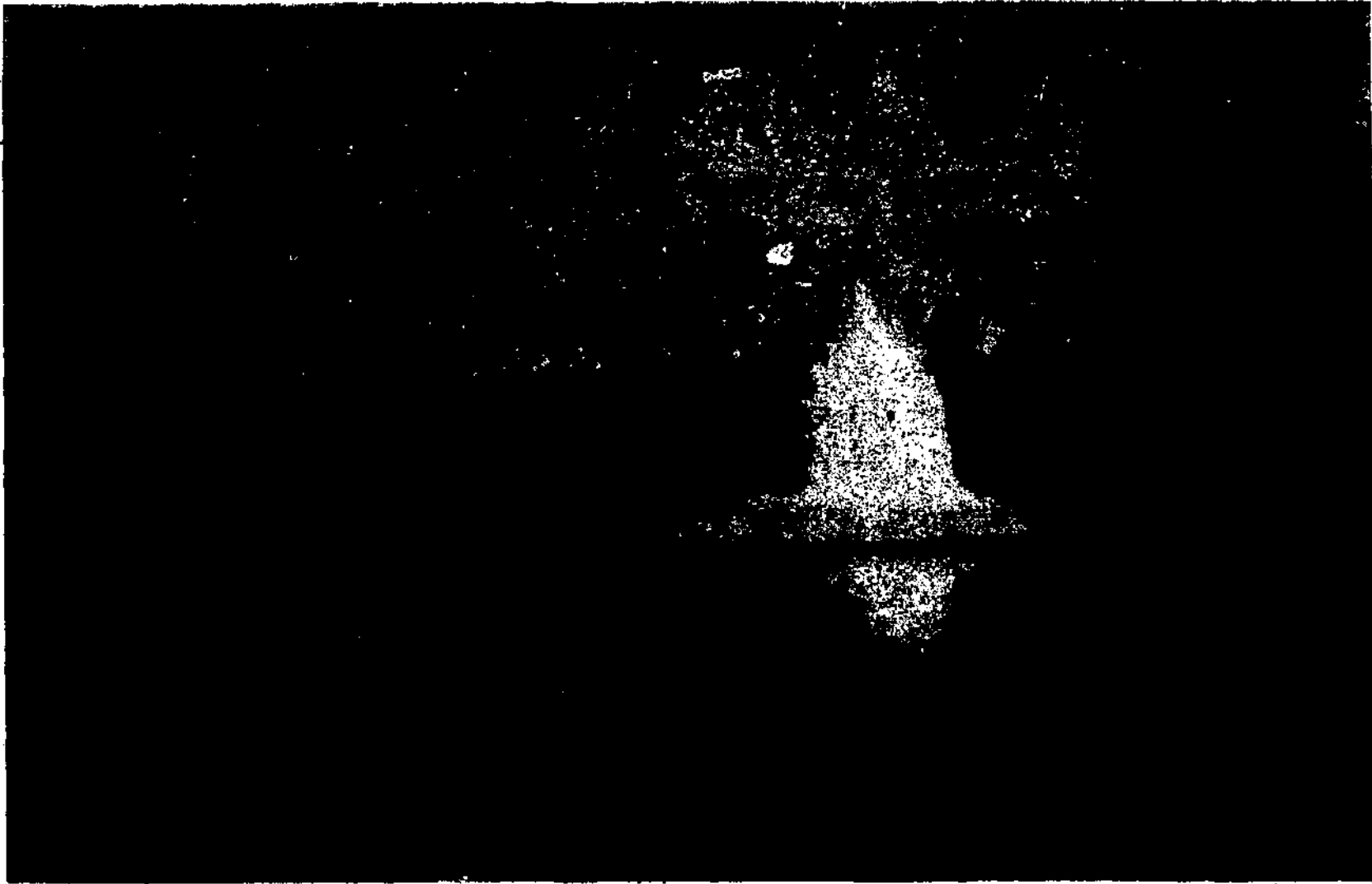
Politikuoti civiliams nėra užginta, nes ir reikalo nėra tas daryti. Visi piliečiai turi lygių teisių ir savo nuomonę gali pareikšti kiekvienas. Karyuomenėje politikuoti yra griežtai užginta.

Kodel gi taip daroma? O štai dėl ko. Karys turi mylėti viens kitą, kaip brolis brolių, kad myli. Kare jie vienas kitą juk turi ginti nuo priešo. O jeigu būtų įvairių ir karyuomenėje partijų, tai nebūtų vienybės karo lauke. Dažnai galėtų atsitikti taip, jog vienaip nusistačiusi dalis nenorėtų padėti kitai galvojančiai daliai, kad ir didžiausio pavojaus metu. Dėl to karyuomenėje privalome būti vieno nusistatymo, būtent, Lietuvos gynimo reikalas privalo mums rūpėti, o ne partijos.

Kur karyuomenė apsistoja, tuoj privįsta paprastai daugybė įvairių kurstytojų, kurie įvairiais būdais stengiasi kurstyti mus prieš mūsų vadus ir viršininkus, kad mes jų neklausytume ir t. t. Kas platina karyuomenėje panašias mintis, tas griauja valstybei nepriklausomybę ir todėl yra laikomi tokie žmonės valstybės išdavikais. Ar mes galim leisti jiems panašiai elgtis, griaut mūsų valstybės pamatus? Žinoma ne! Apie tai nė kalbos negali būti. Juk tu kurstytojų tikslas — tai nusilpninti mūsų valstybę, kad paskiau galėtų be jokio vargo mums ant sprando užsėsti. O vergauti mes nenorim! Ar mažai kraujo pralietą ir aukų paklota nešant svetimųjų jungą? Dar žaizdos

neužgijo priešų padarytos, o jau vėl jie nori mus pavergti. Ne, to nebus niekad! Mes karai, neprivalome to leisti, nes tai mūsų pareiga saugoti Lietuvos nepriklausomybę. O ją praryti daug kas keniasi. Ypač rūpi tiems, kurie slenka į kareivinę įvairiu lapeliu nešini mus „šviesti“. Saugokimės jų, neprisileiskime nė prie kareivinių prieiti. Jeigu karyuomenė pradėtų politika užimti, tai ką tuomet veiks įstaigos, kurioms tas darbas yra pavesta? Jeigu karyuomenė yra priemonė tautos siekiams įgyvendinti, ji pastarai tas ir privalo rūpintis. Ji negali užtat politikuoti. O jeigu

taip atsitiktų, ji privestų tautą prie praradimo nepriklausomybės. Mes kariškiai negalim imti pavyzdžio iš tokių karyuomenių, kaip pav. iš rusų ar lenkų karyuomenės. Kas joje dabar darosi? Panašios karyuomenės paliudija tik tautos ištvirkimą ir puvimą. Mes karai, neprivalom įsileisti tokių dalykų į savo šalį, kas yra pas lenkus. Mes turim semti sau stiprybės ir dvasios jėgą iš tautos pra-

Granata sprogo Nemune.

eities, garbingų karžygių, kurių vardai plačiai skamba po pasaulį. Mes turim eiti pavyzdžiu: Mindaugo, Gedimino, A'girdo, Kęstučio, Vytauto ir k. Juk jie tai mūsų tautos žiedai. Jie puošia tautos vainiką. Tad mes eikime jų pėdomis. Lai būna jie mums švyturiu, lai rodo mums kelią.

Kas eina prieš savo tautą, tas nusikalsta ne tik prieš tėvynę, tautiečius, bet ir prieš patį Dievą. Argi tas vertas vadintis sūnum, kuris kelia ranką prieš savo motiną? Ne, tas sūnus vertas didžiausios bausmės, kokia tik yra vartojama pasauly už tokius nusizengimus.

Tad mes privalom viens kitą įspėti, jeigu kartais kuris iš mūsų tarpo per nežinojamą galėtų į politikos pinkles pakliūti. Juk dažnai atsitinka, kad daromas vienas ar kitas blogas darbas tik dėl nežinojimo. Tokiu atveju reikia duoti nurodymų ir pataisyti paklydusį.

„Iš praeities tavo sūnūs, te stiprybę semia“.

— Himno žodžiai. Tad semkim jėgų iš tautos praeities, lyg iš gyvybės šaltinio, kuris priduoda jėgų ir norų siekti prie tautos idealų, bet venk me šun-kelių.

Lisauskas.

Kariuomenės kultūros ir švietimo darbas.

(Žiūr. „Karlo“ 11 Nr.).

Kad sulygintume ar mes ženglame pirmyn ar pasilikome kitų užpakaly, pravartu bus nors trumpai susipažinti su karių švietimo darbuote kitų valstybių, ypač naujai susikūrusių. Todel ir norim pradėti nuo mums draugingos dar Vytauto laikais čekų tautos dabar Čekoslovakų respublikos. Dėvinius ėmiau iš 1924-1925 metų. Didelis valdžios rūpestis — tai kariuomenės kultūros ir švietimo darbas. Švietimas tvarkomas prezidento Masariko, didelio tautos išminčiaus ir didvyrio nurodymais. Jis yra pasakęs, kad „laikas kareivio kariuomenėj išbūtas turi būti jam ne vien mokykla, kur gaunama tik karinių žinių, bet ir piliečio mokykla kurioje jis pasemtu žinių reikalingų gyvenime“.

Čekoslovakija, palyginus ją su kitomis Europos valstybėmis, ypač kaimyninėmis, turi dar gan žymų kareivių — beraščių skaičių. Slovakiya kur vyravo madjarų politika, ar Priekarpatinė Rusija dar ir dabar labai tamsios. Daugelis kaimiečių ne tik kad nemoką čekų, bet ir savo gimtosios kalbos. Todel kariuomenėj greta čekų kalbos mokoma ir jų gimtosios kalbos, kas žymiai apsunkina švietimo darbą.

Pažiūrėsime kas būtent per praėjusius metus yra nuveikta čekoslovakų kariuomenėj kareivių švietimo srity.

1925 m. čekoslovakų kariuomenėje išmokinta beraščių skaityti ir rašyti: čekų — 291, slovakų — 2322, rusinų — 1836, vokiečių — 171, madjarų — 355, kitų tautų — 165. Jie mokėsi: 128 kursuose, kuriuose dėstė 100 karininkų, 126 puskarininkų ir 1 civilė mokytoja. Be šių kursų kariuomenėj veikia: bendro lavinimo, žemdirbystės, literatūros, svetimų kalbų, amatų, kaustymo ir kiti kursai. Kursuose mokoma vakarais, jų lankymas nėra būtinai bei priverstinai.

Labai domimasi ir globojama skaitymas. 1924 m. pabaigoje čekoslovakų kariuomenėj buvo veikiančių 401 bibliotekų su 346.721 knygų skaičiumi, būtent 100 kareivių teko 262 knygos. Skaitytojų bendrai buvo 87,843; jie perskaitė per metus 825,396 knygas, būtent vienam kareiviui teko 9 knygos. 1925 m. bibliotekoms padidinti iš valdžios gauta 740,955 č. kronų.

Be bibliotekų maždaug kiekvienoj didesnėj įgulos dalyj įrengtos skaityklos; jų 1925 m. buvo 251 su

3421 laikraščiu. Tas metams kaštavo 249,290 č. kronų*) Specialiai kariuomenei leidžiami yra laikraščiai: „Berašterstvo“ ir „Vychovanie osvietove“.

Teatru vaidinimai yra labai paplitusieji. Teatru yra specialų ir mėgėjų. Dažnai sutinkama taip vadinamus „lėlių“ teatrus (marionečių). Metuose suvaidinta 1156 veikalai ir būta 211 lėlių teatro vaidinimų.

Kinematografai padarė 4818 seansų. Be to, gan dažnai rengiami vakarėliai, draugiški susirinkimai ir gindų vakarai. Juose kareiviai supažindinami su naujomis poezijoj, muzikoj ir literatūroj srovėmis. Steigiami irgi dainininkų ir muzikų rateliai, kuriuos lanko ir civiliai. Dainininkų rateliai turi 1801 narij, muzikų — 1917, čia įtraukiama pulkų dūdų orkestrus. Žaidimų buvo 1795.

Kad kareiviai atlikę savo kasdieninius darbus galėtų nasilsėti, na ir draugiškų ryšių su kitais nenutrauktų, kiekvienoj daly yra savo „zaczisza (ramovės)“ prie kurių yra gaspados — „kan'ynos“. Tokių kareivių sieklyčių yra 124. Gaspados 1924 m. turėjo apyvartos 18 mil. čekų kronų. Sieklyčios turi 27 skioptikonu, 30 scenų lėlėms, virš 50 št. pianinų, keletą šimtų įvairių muzikalių įrankių, 31 biliardą ir daug visokių kitų įrankių.

Kultūros ir švietimo darbui prižiūrėti ir vadovauti yra tam tikri švietimo komitetai, kuriuose dirba geresnieji parinkti karininkai. Dalių komitetus prižiūri divizijų švietimo komitetai. O betarniškai visi jie priklauso K. A. M. Auklėjimo Departamentui.

Tai tiek, apgraibomis, apie čekoslovakų kariuomenės švietimo komitetų darbus. Pulk. lt. *Burokas*.

*) 1 krona = arti 30 liet. centų.

Geros žmonos.

BALTRUS (Mikui). Žinai, mano žmona tokia rūpestinga ir taupi, kad nė cento veltui neišleidžia.

MIKAS. Mano irgi tokia pat. Pavyzdžiui, aš jai pažadėjau naują apsiaustą nupirkti, jeigu ji man pagimdys sūnų, bet ji, norėdama sutauptyti mano pinigų, ėmė ir pagimdė dukterį.

V. Kisielius.

Kareivi!

Tu kareivi Lietuvos,
Tu už laisvę vis kovok.
Nors tu liūdnas ar smagus
Būk vis linksmas ir drąsus.
Nenuliūsk tu niekados,
Nes čia žemė Lietuvos.
Nors vargai tave kankina,
Nors ir širdis suspausta,
Vien kovok tu už tėvynę,
Už tėvėlių namelius.
Pasišvėsk tu už tėvynę
Negailėk savo gyvybės.
Jeigu žūsi, bus garbė,
Jog drąsus buvai didvyris,
Tuomet gerbs tavo paminklą,
Jog už laisvę tu žuvai...
Tavo vardas bus garbingas
Visoj žemėj Lietuvos.

Žuvusiems už laisvę paminėti.

Tai buvo viena balta diena... Priešaky ėjo būriai įvairių draugijų su vainikais; skaitlingas orkestras aplinkui skleidė gedulingus tonus, paskui sekė žmonių minia... Jie lydėjo narsuolius žuvusius dėl tėvynės garbės ir laisvės...

Kodėl tiek daug žmonių susirinko? Kodėl tiems nepažįstamiems, nežinomiems kovotojams tiek daug vainikų nešė?

Žinoma ne aukštas vardas, ne didelė pažintis, tik jų tvirtas ir prakilnus pasiryžimas už visuomenės labą, net savo gyvybę padėti sutraukė žmonių būrius, visus sujudomino. Bet gal jie žuvo pripuolamai, gal neverti tokių iškilnių. Ne, jie ne iš priedartos ar kitų sumetimų ėjo į kautynes, tik tvirtas įsitikinimas kovoti dėl genčių ir tėvynės laisvės vedė juos į kariuomenės eiles, stūmė savo krūtinėm priešininkui kelią pastoti. Nepabūgo jie kulky švilpimo, didžiausio patrankų trenksmo; pagaliau neįstengia jų sulaikyti ir juodi mirties šešėliai... Visuomenės ir tautos reikalai buvo jų vadovai ir ėjo jie į kovos lauką, stojo mirė ai akis akin drąsus pasiryžę... Ir trūko vergovės rėžiniai... Oriu-

Nebūkim ištižėllai.

Dar tik aštuoneri metai praslinko, kai mūsų tėvynė, Lietuva, išsivadavo iš nagų žiaurių kraugerių, smaigusių mūsų žmones. Ne vienas mūsų genčių už tėvynės gerovę, jos ateitį yra savo galvą paguldęs. Del tėvynės garbės ir jos gerovės ne vienas stojo žutbūtingon kovon. Šandien dėka anų vyrų pasišventimo, aukų, dėka pralieto kraujo mes esame laisvi ir nepriklausomi. Bet ar mokame šiandien tą laisvę gerbti ir mylėti, ar tikrai įvertinę esame savo genčių darbus? Jeigu ir esame daug pasidarbavę šiuo atžvilgiu, tai bent nevisi.

— Šandien mūsų tarpe dar atsiranda tokių neišmanėlių, tiesa nedaug, kurie del tamsumo ir nesusi-pratimo stengiasi karo tarnybos išvengti. Vieni jų mano paspruksią, leidžiasi svetur, o kiti čia pat slapstosi iki jų nesučiumpa policija. Tie vyrai nežino, jog panašiai elgdamies visvien karo tarnybos neišvengs ir nema-lonumų sau gali glėbius pridaryti. Jie lyg nežino, kad panašiai pasielgę niekad neturės paguodos, bus vyrų pajuokiami ir niekas jais neužsitikės. Toks vy-ras pasprukęs, sakysim svetur, kad ir gyvas, bet tėvy-nei yra mires. O tas, kuris namie slapstosi irgi ne-geresnis. Užuot at tarnavęs 2 metu kariuomenėje, vėliau sėdi po 4 metus ir daugiau kalėjime. Kiti vėl, vengdami karo tarnybos suardo sau sveikatą. Jie mano, kad tas yra niekis, jeigu, sakysim, išmesti vėl vieną kitą burną tabokos „trejų devynerių“ ar kitokių „macnių“ žiurkžolių ir pasiliuosuosi iš kariuomenės. Vėliau pa-sveiksi ir vėl bus gerai.

Netiesa, vyručiai, tokie ponai taip suardo savo sveikatą, kad nors ir apsigydo vėliau, bet pilnai jau nenasveiksta. Ar gi tai ne beprotystė visam gyvenimui ardyti sau sveikatą? Juk žmogus be sveikatos yra nelaimingiausias sutvėrimas pasaulyje!..

Panašius du vyrus praeitais metais man teko matyti Karo Ligoninėje. Vienas jų, naujokas, norėdamas pasiliuosuoti iš kariuomenės buvo įleidęs sau į ausį sierarūkšties, vėliau abiem ausim apkurto. O antras, taip pat naujokas, kokiais tai vaistais išdegino savo dešinę akį. Mat pirmas norėjo greičiau su Maryte susituokti, bijojo nabagas, kad kiti jos nepačiupty, o antras šlaip jau akį pasvilinęs tikėjosi greičiau namo parkustyti. Išvykdamas juos abu palikau ligoninėje,

vo budėlių rūmai... O gaivinančioji pavasario saulė ragino žmones naujo gyvenimo vagą pradėti... Kas iš jų, kurie pamiršę visuomenės ir tautos reikalus tinginiauja rankas susidėję?! Ką verti tie, kurių pasiryžimas tveria tik iki rytojaus? Kurie vieną dieną garbinę šventu, kitą dieną burnoja drabsto purvais!

Bet šie syki pasiryžę laikė žodį iki galo. Ir savo įsitikinimams įkūnyti nesigailėjo pastangų, dėjo viską ką galėjo, kad tik tikslą pasiektų. Jie žuvo pusiauokely, geresnios ateities nepamatę... Bet kilnus pasiryžimas jiems garbės vainiką nupynė. Jie tapo didvyriai, skaisčiomis žvaigždėmis mūsų padangėje...

Vaikščiodamas po Dubysos — Nemuno šalį aš mačiau, kiek daug skriaudų kenčia nuo maskolių mūsų broliai. Aš mačiau kaip apleistos pilys griūva! Kaip garsi senovėje šalis po svetimų jungu taip sumenkėjo... Aš pasiryžau ginti savo skriaudžiamus brolius... Aš prisiekiau užtat prieš tavo griuvusias pilis, tėvyne, prieš apleistus rūmus, prieš pražilusius senelius ažuolus, prieš tuos begulinčius žemėje garsiųjų kumgaikščių didžiaviryių kaulus del tavęs visas savo jėgas padėti, tave ginti iki paskutiniam kraujo lašui... Ir ašėjau, kur Vytauto vardas man kelią rodė, ir žuvau... Tačiau esu ramus; ne veltui tai

dabar tur būt jau „pasiliuosavo“ iš karluomenės ir tupi kalėjime. Kurį mylimoji dabar tekės už kurčio ir dargi areštanto, sunku pasakyti. Tik kad Marytė už kito tekės, tas neabejotina. Iš tikrųjų, kas jie do vyrai? Vienas aklas, kitas kurčias — kokie iš jų darbininkai? Jau invalidai, ne jiems jau darbas dirbti.

O kodėl bėga iš kariuomenės, kodėl gadina sau ausis, akis ir kitas kūno dalis? Ar taip jau sunki ir baisi ta karo tarnyba? Aišku, kad ne, tik tokie vyrai mat ištižėliai yra. Jie užmiršo, kas yra tėvynė, kas juos laukia ateity.

Tik prisiminkime sau, kaip mūsų seneliai tarnavo prie rusų caro Mika'ojaus I-ojo ir kokį sunkų jungą jie vilko: jiems reikėjo ne du, bet 25, 20 metus „služyti“ ir be to dar kam? Ogi mūsų engėjams. Per tą laiką nematė savo tėvų brolių, seserų, giminių bei pažįstamų, nieko negirdėjo apie savo gimtąjį kraštą, ir neturėjo teisės žodžio ištarti gimtąja kalba. Juos grūdo į tolimąjį Sibirą ar kitus kraštus, kur amžinos pūgos ir šalčiai siautė ar karščiai be atvango spirgino mūsų žmones.

— Taigi, vyručiai, jei mūsų karo tarnybos du meteliai tiktai, tai juk vienas juokas, palyginus su anų metų tarnyba. Jeigu suskaičytume mūsų senėlių išbūtus kariuomenėje šventadienius ir tai, manau, kad daug daugiau susirinktų laiko, negu mūsų visa karo tarnyba. O be to, nera ji jau taip sunki ir baisi, kaip tie neišmanėliai sau vaizduojasi. Juk dauguma tokių pat jaunuolių šiandien tarnauja kariuomenėje ir džiaugiasi, kad gali patarnauti savo atgimusiai tėvynei.

Iš tikrųjų ko trūksta mūsų kareiviui? Sotus, apautas, apvilktas, gyvena tokiame bute, kokio gal ir savo kaime neturėjo, o jeigu kartais pasitaiko šiek tiek ir blogau, negu po savo mamytės sparnu esant, tai juk pakęsti, pavargti del tėvynės kokie du metai vyrui 21 — 22 metų, juokai, tai menkniekis. Tik tarnauk ištikimai, su meile, su noru mokinkis visų dalykų, kurių ten mokoma ir atmink, kad visa tai bus reikalinga ir naudinga, kada tave pakvies tėvynė jos garbės ginti. Be to, kariuomenė kiekvienam jaunam vyrui suteikia ir kitos naudos: ji su-tiprina jo dvasią, išmankština kūną, ne vienas betarnaudamas išmoksta skaityti ir rašyti. Visa tai suglaudę į vieną pamaty-

padariau. Neveltui ant aukuro padėjau savo jauną gyvenimą, tėvynės laimė to reikalavo...

Del to tūkstančiai žmonių atėjo juos palydėti į amžino poilsio vietą, juos pagerbti. Užtat jų karstus puošia vainikai!..

Jau plevesuoja Lietuvos Valstybės vėliava. Nemunas lengvai savo melsvomis bangomis pakrantėse žaidžia. Ant senučio Kauno prašvito apsiniaukęs dangus. Minių minios naujan darban eina. O mūsų gynėjai didvyriai guli žemelėje... Užtat nepamirškime jų. Branginkime kapus, kritusių del laisvės. Puoškime juos gėlėmis, gražiausiais vainikais. Statykime didvyriams atminti didelius paminklus. Jie juk iš meilės prie mūsų žuvo kautynių lauke. Mylėkime ir mes juos. Lai būna jų vardas visados su mumis. Lai skamba jų žygiai lūpuos visų. Mylėkime savo didvyrius...
Antanas Svėrė.

Rytinė daina.

Praverių mieguistas akis, dar tamsu. Už lango šėlsta, blaškosi vėjas, draskydamas medžių šakas. Švilpia it padūkęs, čiuožėdamas trobesių pastogėmis. Kūnas, dar šilto patalo glamonėjamas, jaučia poilsio

sime, kad išbūtas kariuomenėj laikas nežūsta veltui ir nepalieka tuščios spragos mūsų gyvenime.

Kad čia tiesa kalbama grįžę namo į gimtąjį kaimą tik dirstelkit į savo draugus, kurie netarnavo kariuomenėje. Tuoju patėmysite didelį skirtumą. Jie suklypę, susikūprinę it kokie seniai, neturi jokios išvaizdos, ir nė viena Marytė tokių apšepėlių paprastai ne tik ne myli, bet ir žiūrėti nenori. Imkime štai kad ir vokiečių, prancūzų ir kitų tautų (tik ne rūsų) vyrus, kurie netarnavo kariuomenėje. Ten jie nelaimingiausi žmonės. Ten kiekvienas šleivas kreivas slepia savo ydas, kad tiktai kaip nors į kariuomenę patektų. Tenai kiekvienas jaunuolis drūčiai myli savo tėvynę ir visuomet yra pasirošęs dėl jos gerovės galvą padėti. Vargas užtat vyrui, nepatekusiam kariuomenėn. Jisai visų yra užmirštas, niekas jo nepaguos, nepadės jam, o be to, nemylės jo net kuprė mergelė. Oaila, kad mūsų skaištaveidės — geltonplaukės mergelės myli ir teka už tų apšepėlių, kurie kariuomenėje netarnavo, bet tikiuosi, kad ir jos greit susipras!

Tad, vyručiai, nebūkime ištižėliai! Atsiminkime, kad mūsų tėvynės laimė ir gerovė priguli nuo mūsų pačių. Stokime į kariuomenę su džiaugsmu, meile ir pasišventimu, visi kaip vienas, aukokime jai viską, o reikalui esant net ir gyvybę. Be to, atsiminkime, kad kariuomenė buvo, yra ir bus, ir kad savo kariuomenėje yra daug lengviau tarnauti, negu kur kitur.

J. M.

Kariuomenės gyvenimas.

300 spektaklių sukaktuvės. Kovo m. 14 d. Karių Teatras šventė 300 savo spektaklių sukaktuves. Tai yra Teatras nuo savo įsisteigimo iki tos dienos (6 metų laikotarpy) vaidino mūsų kariams 300 kartų.

Spektaklių sukaktuvių dieną Kareivių klube Šančiuose vaidino tris vienveiksmes komedijas: 1) „Jau-nikis“ 2) „Gegužis“ ir 3) „Meška“. Kareiviai kiek sunkiau suprato „Gegužį“, iš moksleivių gyvenimo.

Po vaidinimų pulk. lt. Burokas Karo Mokslo Valdybos vardu trumpais žodžiais pasveikino Karių Teatrą sakytomis sukaktuvėmis, padėjo už nenuilstamą triusą ir linkėjo toliau sėkmingai dirbuotis.

Š.

antspalvį: galva lengvutė, akys smagios. Gal jau rytas? Gal metas keltis triusaut? Kas paragins? Mat, vasaros metas, kada anksti pakilęs vytyrys visiem parodo laiką.

Dabar jo nėra dar. Jis pabūgęs rudenio vėjų, drauge su darganomis bei šalnom išvyko ten, kur gamta juos glamonės, kur grožio sužavėti jie džiugins tenykščius gyventojus.

Bet kas čia?... lyg aidas pasklido... Klausau... Vėl pasipylė garsai...

Keliuosi... Bėgu prie lango... Nespėjau... Viskas nurimo. Vieni neaiškūs šešėliai, kuriais, rods, visa erdvė prisagstyta, tartum pasakų galiūnai kruta už lango.

Praslenka minutė, kita, po pat langais išskyla pažįstamas dundesys. Tik dabar aš viską supratau, viskas man pasidarė aišku. Tai šalny, darganų nebajanti žiemos-vasaros dainorėliai; tai žengia laikydami „koją“ jaunuoliai; tai jie savą dainą raižo vėjuota, dar tamsoj glūdinčią erdvę ir galingais aidų smūgiais aušrai kelią skina...

► Praėjo tvirtu žingsniu, pasuko, girdėt, plentū karėvinių link ir vėl vėjo nešami aidai: „Te ainiai nors nekeikia mus...“, toliau nuridėjo...

Ruošiasi naujokus imti. Iš visų kariuomenės dalių buvo surinkta į Karo Ligoninę arti 20 kariuomenės gydytojų pasiruošti taisyklingam naujokų šaukimui, kuris šiomis dienomis prasidėjo.

Iš tūkstanties krūtinų išsiveržė galingas valio. Vasario 16 d. Technikos pulkas iškilmingai paminėjo Lietuvos Nepriklausomybės 8 metų sukaktuves. Įgulos bažnyčioj buvo atliktos iškilmingos pamaldos. Pulko kapelionas pasakė pamokslą, nupasakodamas apie lietuvių kovas dėl nepriklausomybės ir apie Lietuvos dabartinę padėtį. Po pamaldų pulko aikštėj įvyko paradas. Orietzė švietimo komisijos dujų orkestras. Prieš prasidėjant iškilmių maršui, pulko vadas trumpai, bet aiškiai, nupasakojo šventės reikšmę ir jos prasmę... Valio Lietuva! valio Liet. Re-publikos Prezidentas! vyriausybė! ir kariuomenės vadas!... Valio, kartojo krūtinės...

Iškilmės maršu pulkas labai gražiai praėjo pro savo vadą ir skaitlingą pulko karių šeimą, susirinkusią švesti tautos šventę.

K. B.

Klaipėdos įgula. Kinematografas. Š. m. vasario mėn. 27 d. 14 val. kinematografe „Kammer“ įgulos kareiviams buvo rodomos labai įdomios filmos iš vokiečių kariuomenės gyvenimo. Žiūrėtojai turėjo progos gardžiai pasijuokti iš pasiuntinių gudrumo.

S. Str.

Tėvynės gynėjų eilės auga. 28 vasario š. m. 7 p. Ž. K. Butegeidžio pulko naujokams buvo priesaika. 10 val. 15 minučių visi kariai buvo išrikuoti pulko aikštėje. Visų veiduose buvo matyti, kažkas nepaprasto.

Kiekvienas jautėsi savyje, kad jo gyvenime muša nauja valanda. Ir iš tikrųjų, priesaika kariuomenėj suteikia daug peno jauno žmogaus sielai. Jis iš naujoko, lieka eilinis. Kad būtų tėvynė tikra, kad jos gynėjai bus jai ištikimi, ir reikalui esant mokės dėl jos garbingai mirti, gindami ją nuo priešų, tam yra reikalinga priesaika. 7 p. Ž. K. Butegeidžio pulko naujokai tą šventą pareigą jau atliko. Tą valandą džiaugėsi mūsų brangioji tėvynė, kad jos išauklėti sūnūs moka ją mylėti. Džiaugiasi ir senesnieji kariai, kurių eilės padidėjo. Gali būti rami brangioji tėvynė, kad atėjus valandai mokės tinkamai tave ginti! Ne-liūdėk, seneli Vilniau! Dauginas tau išvaduoti eilės. Nors tu šiandien kenti baltojo aro mindžiojimus,

Stovėjau ir galvojau. Oalingi artojų sūnūs... Kad ir nemaža vargo keldami, bet pasiryžę daug ką tėvynės labui nuveikt, — nežus. Jie viską angalės, nes plaka jų krūtinėje tėvynainių širdis, nes myli jie kraštą. Daina juos gaivina. Primena garbingų bočių darbus, stumia į kovą su priešais...

Galinga ir brangi esi tu daina. Daug pasiryžimo sukeli tu mūsų širdyje. Mes semiame tavyje bočių dvasią. Tu padėsi mums pakartoti dar ne sykį garbingus praėties žygius!...

Jauti ir tu, kary, savyje tą dainos, bočių šnabždesių-paskatinimų, galią. Todel mylėk, auk ir stiprėk joje, kuo tankiausiai ją kartodamas. Daina tave nuramins, tau taip būtina kario ūpą pakels, darbe padės ir išugdys sūnų, vertą kiekvienam žingsny garbingo bočių vardo.

Kol daina skambės mūsų lūpose, o krūtinė jai pritaras, priešai nuskriaudę mus ramumo neras. O mes skriaudas atitaisę ir savo garbę apgynę galėsime atvirai ir tiesiai bočių akysna, be gėdos pažvelgt.

Tad mylėkim ir gerbkime dainą.

F. Tyškis.

bet žinok brangusai, kad atėjus valandai, išvaduos tave iš sunkaus vergijos jungo. Nes tu, Vilniau, esi širdis mūsų, mes tavęs niekuomet nepamiršim!...

Lett. Šiaučiūnas.

Tas neklysta — kas nedirba. Jau treči metai gyvuoja 4. pėst. pulke „Kareivių dramos mėgėjų kuopelė“, kuri š. m. vasario m. 14 dien. Mokytojų Seminarijos salėj surengė viešą vakarą. Suvaidinta J. Pleivio 4-rių veiksmy komedija „Vagys“. Kad ir buvo pastebima vaidinime ir scenos įrengime šokių tokių trūkumų, betgi prisiminus posakį: „Kas nieko nedirba, tas niekuomet neklysta“ — stebėtis dėl to netenka. Dauguma vaidintojų roles atliko gerai ir nieko užmesti negalima. Gal kiek p. Nemietis buvo nedrąsus, o kai kur per daug karščiaivosi; Jokūbas irgi vietomis lyg ir per daug šokinėjo, o jo mostogavimai nevisai naturalūs buvo. Kiek silpniau savo rolę atliko Morta, kuri visą laiką kalbėjo per daug vienodai. Ji visai nepergyveno to, ką privalėjo pergyventi ypač besimeilinant su Petru. Atmetus tas mažas klaidas, o taip, pat scenos trūkumus (o ji visai nevykusiai buvo įrengta 4 tą veiksmy vaidinant), tenka pasakyti, kad vakaras pavyko gana gerai.

Svečių buvo apščiai ir visi kaip teko girdėt, buvo patenkinti. Todel reikia palinkėti kuopelei geros kloties, kad netrukus ji sekantį vakarėlį suruoštų.

Išrinktas iš vakarėlio pelnas (arti pusantro šimto litų) skyriamas kareivių švietimo reikalams. Ž. dama nupirkti kareivių klubui „Vilniaus“ ir kitų albumų.

Jis.

Kaip minėjo Nepriklausomybės šventę Drausmės kuopa. Vasario 16 d. anksti rytą, ant kareivinių ir didžiųjų vartų linksmai plevesuoja tautiškos vėliavos. 9^{1/2} val. kuopa eina į mūrinę bažnyčią, kur kapelionas atlaiko šv. Mišias ir pasako tai dienai pritaikintą pamokslą. Po pamaldų, kuopos vadas trumpa, bet karšta prakalba sveikina karius, pabrėždamas Nepriklausomybės šventės reikšmę. Šaukiama „valio“ už Nepriklausomą Lietuvą, Resp. Prezidentą ir visus viršininkus. 15 val. vyresn. kuopos karininkas skaito „Kaip buvo atgauta Nepriklausomybė“. Kuopos vadas prieš tai paaiškino, kokios buvo kliūtys, atgaunant Nepriklausomybę; su koku pasišventimu kovojo neskaitlinga, bet stipri dvasia mūsų kariuomenė ir kiek pasiaukavo visa lietuvių tauta tam darbui. Nurodė, kad mūsų sostinė Vilnius, dar tebėra prieš rankose ir ragino kareivius mokintis ir stiprinti kūną ir dvasią kovai už Vilnių.

Zuvusieji už Nepriklausomybę buvo pagerbti atsistojimu. Už Nepriklausomą Lietuvą buvo grieziamas himnas. 19 val. prasideda vaidinimas. Suvaidinta 4 veiks. tragedija „Rytui auštant“, be to, sakoma eilės. Vaidinimas nusisekė neblogai. Žaislai ir šokiai baigėsi lygiai 24 val. Svečių susirinko apščiai, visi buvo kviesti.

Antanaitis.

Užsieniai.

— **Visa Anglija girdės apie Lietuvą.** Viena anglų organizacija Škotijoje pakvietė Glasgovo lietuvių kunigą Petrauską, kad šis Velykų antrą dieną per radijo skaitytų apie Lietuvą. Kun. Petrausko kalbą girdės ne tik Škotija, bet ir visa Anglija.

— **Kodel nebestato lenkai Gdynės uosto?** Kadangi statant Gdynės uostą medžiagą vartojo praečiausias rūsies ir bė to, prancūzų danų kompanija uostams statyti padarė didelį pagrindinių klaidų, tai visas statybos darbas nuėjo niekais ir teko jį nutraukti.

— **Visiems pas lenkus ne pyragai.** Neseniai Lvove (Galicijoje) lenkai suėmė daug ukrainiečių, ku-

rius kaltina dirbus Lenkijos nenaudai.

— **Želigovskis — Tautų Sąjungos negarbė.** Rygoj išeinantis laikraštis „Latvis“, rašydamas apie Tautų Sąjungos darbuotę, tarp kitko pažymi, kad Tautų Sąjungos garbė daugiausia nukentėjo dėl Želigovskio užgrobumų. 1920 m. Tautų Sąjunga pasmerkė Želigovskio puolimą ir pareikalavo iš Vilniaus išsikraustyti, bet kada Želigovskis ir Lenkija to reikalavimo neįvykdė, Tautų Sąjunga nusileido ir paliko Vilniaus kraštą Lenkijai.

— **Vėl Briandas pirmininkauja.** Po kovo m. 5 d. ginčų parlamente finansų klausimu, Prancūzijos ministeris pirmininkas Briandas, gavęs parlamento nepasitikėjimą, atsistatydino. Naują ministerių kabinetą vel teko jam sudaryti.

— **Dingo sala.** Atlanto vandenyno pietinėj dalyj visiškai dingo buvusi Thompsono sala.

— **Didžiausia valstybė.** Paskutinis Kinijos gyventojų surašinėjimas parodė, kad dabar Kinija turi 436.000.000 gyventojų.

Karo kronika.

— **Latvių šaulių ordinas.** Latvijos aizsargų šaulių sąjunga įteikė krašto apsaugos ministeriui prašymą įsteigti ordiną pasižymėjusiems šauliams. Naujas ordinas turės tris laipsnius.

— **Pauro kumučių santykiai.** Kovo m. 5 d. pasibaigė Rumunijos ir Lenkijos karo sutarties laikas. Ši sutartis buvo nukreipta prieš Sovietų Rusiją. Kadangi dabar lenkai tariaisi su Sovietais prekybos reikalais, tai, bijodami bolševikus užpykinti, atsisakė pratęsti sakytos karo sutarties laiką. Rumunija pasilikusi viena labai susirūpino.

— **Čekoslovakai susitarė su austrais.** Tarp Čekoslovakijos ir Austrijos pasirašyta trečiųjų teismo sutartis. Austrijos laikraščiai džiaugiasi, kad Čekoslovakijos užsienių reikalų ministeriui Benešui apsilankius Vienoj (Austrijos sostinėj) ir pasirašius trečiųjų teismo sutartį, naujai sustiprėjo Austrijos ir Čekoslovakijos santykiai.

— **Tautų Sąjunga nebesusikalba.** Pastaruoju laiku Tautų Sąjungos taryba sprendžia, ar reikia padidinti Sąjungos tarybos narių skaičių. Švedija griežtai priešina: prieš tarybos didinimą. Kovo m. 11 d. buvo triukšmingiausias iš visų nuo Tautų Sąjungos įsisteigimo dienų posėdis, kuriame betgi nieko gero neišspręsta. Kai kurios valstybės grasino išeiti iš Tautų Sąjungos, jeigu Vokietijai duotų Tautų Sąjungos taryboj nuolatinę vietą, o joms atsakytų. Vokietija griežtai laikosi savo reikalavimų ir pareiškė, jeigu iki kovo m. 15 d. nebūtų išspręstas jai pageidaujamas klausimas, tai ji grįžianti iš Tautų Sąjungos namon.

Bendrai, padėtis kėbli ir pavojinga Tautų Sąjungos sveikatai.

— **Drusai reikalauja nepriklausomybės.** Sirijos sukilėliai drusai reikalauja, kad prancūzai pasitrauktų iš Sirijos ir suteiktų jai pilną nepriklausomybę. Prancūzai tas sąlygas atmetė.

— **Musoliniui Italijos maža.** Musolinas nori sudaryti naują Europos politinę grupę, kuriai, žinoma, vadovautų jis. Tam reikalui Musolinas mėgina sudaryti Viduržemio sąjungą, į kurią įeitų Viduržemio pajūrio valstybės ir kitos, turinčios reikalų su sakytosiomis. Dabar Musolini tuo reikalui tariaisi su Jugoslavija. Anglų laikraščiai spėja, kad sąjungoj priklausys Italija, Jugoslavija, Rumunija, Čekoslovakija ir kitos.

Vieni laikraščiai spėja, kad ta sąjunga būsianti nukreipta prieš anglų įtaką Europoj, o kiti — kad prieš vokiečių Balkanų valstybėse, nes Vokietijai ir

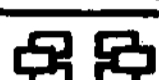
Austrijai susijungus į vieną valstybę galėtų kilti pavojus Balkanams, Italijai ir kitoms valstybėms.

Anglai į tą Musolino žygį žiūri šnairomis ir seka kas bus toliau.

— Nori geruoju gyventi. Jugoslavijos ir Graikijos užsienių reikalų ministrai nutarė eiti išvien abiejų šalių politikos reikaluose ir kilusius ginčus geruoju išspręsti. Taip pat palaikyti gerus santykius su visomis valstybėmis ir rūpintis greičiau sudaryti Balkanų saugumo sutartį.

Sporto kronika.

Lietuva.

Nauja Sporto Sąjunga Klaipėdoje (K.S.S.)

25. II. Klaipėdoje įvyko lietuvių sportininkų susirinkimas, kuriame vietos sportininkai nutarė įsteigti bendrą sporto klubą.

Klubą pavadino „Klaipėdos įgulos ir vietos lietuvių sporto sąjunga, sutrumpintai — „K. S. S.“.

Įstatų projektą sustatyti ir susirinkimui pateikti pavesta specialiai komisijai iš trijų karininkų ir dviejų civilių.

Minėtai komisijai taipogi pavesta išdirbti projektą kostiumams ir nustatyti jų spalvą.

Sekantis susirinkimas įvyko 4/III vėl Lietuvių klube.

Surašius sąrašą naujus narius, svarstė įstatus. Kareiviai būtinos tarnybos (eiliniai ir puskarininkiai) nuo nario mokesnio visai atleidžiami.

Valdybos pirmininku slaptu balsavimu išrenkamas pulk. leit. Vidugiris, pusiauslaptu — pavaduotoju Sauga, raštvedžiu E. Bajoras, išdininku vyr. ltn Saunoris, įrankių prižiūrėtoju vyr. ltn. Norkevičius.

Revizijos komisijon išrinkti: kap. Baltrušas, mok. Kaulys ir majr. Sklerius. Uniformos projektą paruošė majoras Sklerius, kurį susirinkimas ir priėmė.

Įžengus į naują darbą palinkėsime „KSS“ kuo geriausių pasisėkimų sporto srity. *Nykštukas.*

Klaipėdoj kovo 7 d. 11 val. kareivinių aikštėj įvyko futbolo rungtynės tarp K. S. S. antros k-dos ir vietos vokiečių II kl. komandos. Rungtynės baigėsi 3:1 vokiečių naudai. Svarbiausia pralaimėjimo priežastis, kad mūsų žaidėjai dar nesusižaidę. *Viršila Biveinis.*

Užsieniai.

Suomis Ritola Amerikoj laimi ir stato pasaulinius rekordus. Ritola nubėgė 5,000 mtr. per 13 min. 32 sek.; jis pralenkė pasaulinį rekordą 7 sekundėms.

Rusų bėgėjai irgi neblogai atrodė. Oslo įvyko rungtynės pačiužomis, kur dalyvavo 3 geriausiai rusų bėgėjai. Jie pasiekė gerėsnų vaisių, negu pasaulio apgalėtojas, nors jie pasaulio pirmenybėse nedalyvavo. Rungtynių vaisiai: 500 mt. 1) Melnikov (rusas) per 452 sek.; 1500 mt. 1) Melnikov per 2 min. 24,7 sek.; 5.000 mt. 1) Melnikov per 8 min. 43 sek.; 10.000 mt. 1) Kušin (rusas) per 17 min. 39,3 sek.

Mūsų skaitytojų balsai.

Mandagumas—išauklėto žmogaus požymis.

Mandagumas yra vienas gražiausių žmoniškumo požymių. Mandagus žmogus yra ne tik kitų mylimas, bet drauge naudingas pats sau ir savo uždaviniams atlikti. Būtent, turint reikalų su žmonėmis ar tai savo asmens reikalais, ar tarnybos, mandagus žmogus visur geriau prieis ir mieliau bus išklaudytas, negu koks neaprašytasai.

Ypač mes, kareiviai, turime mandagumo pratintis. Mūsų mandagumas įgys visuomenėj meilės visai mūsų kariuomenei.

Nesenai man teko matyti vienas gražus mūsų kareivio elgesys viešesnėj vietoj. Kartą autobuse (Kaune) važiavo pilna žmonių. Sustojus vienoj vietoj į autobusą įlipo moteris, kuriai jau nebuvo vietos atsistėti. Tą pamatęs vienas autobuse važiuosiu kareivis, atsikėlė ir mandagiai paprašė moters sėstis jo vieton. Prie įgulos bažnyčios sustojus autobusui pirma išlipo kareivis ir jo užpakaly, rodos, po kokių dviejų vyriškių, atsargiai lipo laukan viena senutė. Kareivis, pamatęs sunkiai išlipančią senutę, atsukė atgal ir padėjo jai išlipti. Ir kokių puikų įspūdį padarė į autobuse važiuosius žmones, ypač moters. Kol kareivis dingo iš autobuso akių, visų važiuosiu akys buvo nukreiptos į gražiai išauklėtą kareivį, o moters nepasigailėjo gražių žodelių, nors sakytas kareivis jau jų nebegirdėjo, tik malonu buvo girdėti kitiems, autobuse važiuosiuams, kareiviams. *L. G.*

Kur nėra įėgos — nėra ir teisės. Lietuvis.

Spaudos apžvalga.

Čekoslovakija. Visa čekoslovakų spauda paminėjo Lietuvos ordino „Vyties kryžiaus“ įteikimą Čekoslovakijos generolams. Be įteikimo iškilnių dar paminėjo mūsų atstovo Čekoslovakijoj Dr. Zauniaus pasakytas per iškilmes kalbas. Gan plačiai parašė apie kryžiaus įteikimą prancūzų kalba Prahaj leidžiamas laikraštis „Gazette de Prague“.

Be to, Laikraštis „Lidové Listy“ 42 Nr. įdėjo atvaizdus Dr. Zauniaus, p. I. Giedraičio, čekoslovakų aukštųjų karininkų, vasario m. 16 d. apdovanojusių Vyties kryžiu ir Čekoslovakijos krašto apsaugos ministerijos patarėjo Dr. Rejchovec'o, dalyvavusio iškilmėse Vyties kryžių įteikiant. *Bs.*

Redakcijos atsakymai.

Virš. Kazlauskui. Apie karo policijos mokyklą įdėjome. Kita žinutė pasenusi, netilps. Rašykite mums ir toliau.

V. Kisieliui. Eilės „Vilniaus atmintis“, „Nenušimink, kareivėli!“ ir „Ne del manęs gražumas“ netinka.

Ltn. Lisauskui. Ačiu. Laukiame daugiau. Mes pageidaujame straipsnių iš mūsų karių gyvenimo. Reikia labiau kelti aikštėn mūsų ydas ir rodyti būdus joms pašalinti.

Šarakauskui. Ir liktinių puskarininkų neturtingos šeimos dovanai gauna malkų kūrui.

TURINYS:

1. Kame mūsų tvirtovės	101
2. Lietuvos gyvenimas	102
3. Ar galima?	103
4. Kariuomenės ir kultūros švietimo darbas	104
5. Nebūkime ištiktėliai	105
6. Kariuomenės gyvenimas	106
7. Užsieniai	107
8. Karo kronika	107
9. Sporto kronika	108
10. Mūsų skaitytojų balsai	108
11. Spaudos apžvalga	108
12. Redakcijos atsakymai	108
Atkarpoje: Kareivis	104
Žuvusiems už laisvę paminėti	104
Rytinė daina	105